

Bij Jan Boonstra en Trynette van Gessel van Heelo in Hilversum kun je terecht als je je talenten wilt ontwikkelen, als je op zoek bent naar een beter leven of ander werk. Heelo is een werkervaringsbedrijf, een plek waar je een nieuwe start kunt maken, waar je kunt zijn wie je bent. Ik heb Jan geïnterviewd tijdens een workshop Community building met Versa Welzijn.

“10 keer een klein gelukje achter elkaar en je hebt het gevoel dat de spiraal omhoog gaat”

Het begin van Heelo

Dat was toen ik zelf in aanraking was gekomen met hulpverleningsinstanties. Ik was mijn baan kwijtgeraakt en moest van alles doen, formulieren invullen, op gesprek komen. Het schoot niet op. Ik had geen zin om vragen te beantwoorden, ik paste niet in een sjabloon.

Toen nodigde een vriend mij uit om samen met hem een blokhut te bouwen. De hele dag had ik aan die blokhut gezaagd, me verloren in het opmeten van balken, in de millimeters van de maten. Eind van de dag gloeide mijn lijf van de spierpijn. Had ik splinters in mijn handen. En sliep ik sinds lang weer als een roos. Ik dacht, dit is 'm. Gewoon lekker. Dit is 'm .

Dat gevoel gunde ik anderen ook. En natuurlijk was ik het niet eens met hoe zo'n reïntegratieproces eruit ziet. Ik kocht toen 10 pc'tjes, want van oorsprong ben ik ICT'er, en ging op zoek naar een pand. Dit pand. Het viel niet mee om het te huren. Ik had mijn best gedaan op een bedrijfsplan. Al mijn dromen en hoe die te realiseren. Dat stond er allemaal in. Het was echt een prachtig plan. De verhuurder liet mij komen, keek even naar het plan, maar vooral naar mij en accepteerde mij als huurder. Hij zei er wel bij: *'Ziet er prachtig uit, joh. Ik geef je de ruimte wel, maar als je er niets van bakt, dan vlieg je er na een maand weer uit.'*

Dat was het begin van Heelo. Het mondelinge contract bezegelden wij met een handslag. Het leeghalen van het pand, dat zes jaar had leeg gestaan, was best pittig. Maar ja, ik heb karakter, doorzettingskracht en een mening. Dus het lukte.

En toen?

Toen kregen Trynette en ik opeens 16 kandidaten, via een LinkedIn-contact, van een reïntegratiebedrijf. We hadden te weinig pc's en bureaus en het pand was nog niet op orde. Dus hebben we drie maanden keihard gebuffeld om een zaal in orde te maken. Sindsdien loopt het als een trein hier. Onze website is inmiddels al zes jaar oud en

klopt niet meer voor honderd procent. Maar dat geeft niet, want de mensen die hier komen, komen echt niet via de website. De meeste van hen worden getipt door reïntegratiebedrijven.

Onze insteek is de mens, niet het probleem

Wat we doen zodat mensen tot bloei kunnen komen? Je geeft mensen een broodje, een kopje koffie, een vriendelijk woord, wat vitamines. Zo begint het. En als het nodig is, kunnen we natuurlijk ook allerlei papierwerk oplossen. Bijv. als iemand een uitkering nodig heeft of iemand die belastinggeld terug moet krijgen. Als dat lukt: happy person!

Het gaat vaak gewoon om rust en regelmaat en af en toe ook reinheid (als dat nodig is).

En natuurlijk werken we met anderen samen. Zoals thuiszorgorganisaties. Als we vinden dat iemand erg sterk ruikt, organiseren we een koffiemoment met iemand van een thuiszorgorganisatie. Maar als de persoon in kwestie daar niets voor voelt, gaat het feest niet door. Zo simpel is het.

We geven mensen een raampje, waardoor ze uitzicht krijgen op een beter leven. We hebben hier geen cliënten (want die zijn zwak en misselijk), we hebben ook geen klanten (want we hebben niets te koop). De mensen die hier komen zijn gewoon kandidaten voor een beter leven.

Wij doen het hier zonder dossiers, maar we hebben wel één principe dat boven alles staat: de kandidaten, de personen die hier komen, gaan boven alles. Boven ons bedrijf, boven ons doel, boven onze samenwerkingspartners. Als er nu iemand komt die mij nodig heeft voor iets, dan laat ik de boel de boel en geef ik prioriteit aan hem/haar.

Onze insteek is de mens, niet het probleem. Ook al betekent dat we soms tegen andere instanties in moeten gaan, en soms zelfs tegen ons eigen gevoel in moeten gaan. Bijv. als je denkt: 'Het zou beter voor hem/haar zijn als ...' Vergeet het maar. Hij/zij bepaalt wat nodig is. Als iemand niet geholpen wil worden, dan gaan we niet helpen.

Hoe ver ga je daarin?

Voorbeeld: een vrouw die weigert de sociale recherche binnen te laten. Waarom? Omdat ze een heel vol huis heeft. Daar hebben we in NL een naam voor, want het is gelabeld als ziekte. Ze is een hoarder. Wat we dan doen? We stellen onszelf de vraag: Van wie is het probleem dat haar huis te vol is? Van haar? Of van haar omgeving? Veroorzaakt ze overlast voor haar burens? Nee? Waarom moeten we ons dan met haar leven bemoeien?

Kleine gelukjes

Dat geldt ook voor mensen die alcoholproblemen hebben of grote schulden. Maar het is ook weer niet zo dat we met de handen op onze rug toekijken hoe mensen zich doodzuipen, in hun eigen spullen stikken of door een schuldenberg bedolven raken. We doen dus wel iets. Bijvoorbeeld voor kleine gelukjes zorgen. Een klein gelukje kan bijvoorbeeld een belastingteruggave zijn, die we door te spitten voor elkaar hebben gekregen. Maar het is ook een kopje koffie en een broodje, een vriendelijk woord elke keer dat je elkaar ontmoet. Eraan werken dat er achter de lege flessen, volle dozen, lege portemonnees een beetje licht ontstaat.

Dat er een raampje in het hoardershuis komt waar mooi licht binnen kan vallen, waardoor het verlangen ontstaat naar meer licht. Bijvoorbeeld door twee dozen weg te halen. Maar wij halen de dozen niet voor haar weg, dat doet ze zelf. We helpen wel met dozen tillen, administratie sorteren.

Radicaal anders dan hulpverleners

Het zijn kleine stapjes die iemand zet op weg naar een beter leven. Hele kleine stapjes met veel geduld, nul oordelen, veel openingen en het zien van alle talenten. We werken niet met deadlines, hebben geen dossiers.

We hebben ook geen vrijwilligers, want de mensen die hier komen hebben zelf allemaal talenten. De boekhouder met de hernia, die zetten we naast de man die stoeltjes maakt, maar geen kaas gegeten heeft van boekhouding. That's it, dan gaat het balletje rollen.

De mensen die hier komen hebben ook heel veel verschillende nationaliteiten. Dat is mooi, want zo kan iedereen met iedereen praten. We hoeven ze alleen maar bij elkaar te zetten. Als er iemand komt die alleen Farsi praat, dan is er vast nog iemand die die taal ook spreekt.

En als iemand stress heeft, zijn er zeker 15 ervaringsdeskundigen die degene van advies willen voorzien. Onze taak is dan om mensen een beetje in toom te houden, dat ze iemand niet doodgooien met adviezen.

We helpen ook om boosheid om te zetten in redenatie en gesprekken op zoek naar 'wat kunnen we er tegen doen'.

We doen het dus radicaal anders dan hulpverleners. Bijvoorbeeld: ook al liegen mensen - en dat doen veel mensen - wij zien een leugen als een wens-gedachte. Elke leugen heeft een kant van waarheid. Daar richten we ons op.

Niets is standaard hier. Soms gaat iemand na één of twee contacten meteen door, soms heb je een jaar contact. Alles is goed. We hebben ook de mazzel dat dit geen project is, geen aanbesteding. Het is gewoon dagelijks leven en werk. We hoeven dus geen deadlines te halen, geen einddoelen. We zijn volledig vrij.

Onze tips aan hulpverleners

Zorg ervoor dat mensen kleine gelukjes ervaren. 10 keer een klein gelukje achter elkaar en je hebt het gevoel dat de spiraal omhoog gaat. En ga horizontaler werken en houd op in projecten te denken. Want die moeten allemaal een kop en een staart hebben en zijn meestal heel rechtlijnig en doelgericht, met een vast stramien. Maar dat dat werkt in het echte leven vaak niet zo. Het echte leven is veel bochtiger.

Februari 2018

Interview: Birgit Oelkers, www.planenaanpak.nl